

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010.

EMBERISMERET ÉS ETIKA

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

Projekt

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

Projekt témák

A fiatalság jövőképeinek erkölcsi kérdései

5. oldal

- Elemezze, milyen társadalmi hatások határozzák meg a különböző generációk fiatalkori jövőképeinek alakulását!
- Végezzen kutatást saját korosztálya körében, hogyan képzelik el jövőjüket, tárja fel az elképzelésekhez kapcsolódó erkölcsi problémákat!

Az öltözködés etikai vonatkozásai

14. oldal

- Mutassa be, hogy a különböző történelmi korszakok erkölcsi normái hogyan jelentek meg az egyes társadalmi csoportok és/vagy tájegységek és/vagy kultúrák férfi és női öltözködési szokásaiban!
- Végezzen kutatást saját korosztálya körében arról, hogyan vélekednek különböző kortárs csoportok, szubkultúrák öltözködési szokásairól, mutasson rá a külső megjelenés erkölcsi kérdéseire, hatásaira egy adott iskolai közösségen belül!

Az emberi akaratérő szerepe az önmegvalósításban, a kitűzött célok elérésében

22. oldal

- Mutasson be példaértékű emberi sorsokat, akik hátrányos helyzetük ellenére kiemelkedő (például művészi, tudományos, sport) eredményeket értek el! Tárja fel sikerük erkölcsi kérdéseit is!
- Elemezze az akaratérő és az erkölcsiség összefüggéseit, világítson rá a belső motivációk és a támogató környezet egymásra hatására!

Az elkészült projektmunka értékelése

A projektkészítés folyamatának értékelését minden műfajcsoportban az alábbiak szerint végezzük!

I. A projektkészítés folyamatának értékelése *(Maximálisan 30 pont adható.)*

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A vizsgázó önálló részvétele a projekt készítésében	Projektmunkájának témáját önállóan dolgozza fel.	2		
Konzultációkon való részvétel	Konzultációkon való aktív részvétel, pontos felkészülés a munka elkészítéséhez.	4		
K O M P E T E N C I Á K	Az információk kezelése, probléma-felismerés, problémamegoldóképesség, széleskörű alkalmazási ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> • A munkanapló folyamatos vezetése. 4 • Portfóliójában bemutatja a készítés folyamatához kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, részfejezetét, a dolgozat készítése közben keletkezett produktumot. 2 • Írásban megfogalmazta hipotézisét vagy célkitűzését, bemutatta a téma kiválasztásával kapcsolatos vizsgázói motivációkat, és indokolta a témaválasztást. 2 • Tervezet, illetve hálóterv készítése a munka ütemezésére. 2 • A konzultációkon kitűzött határidők pontos betartása. 2 • Nyersvázlat, illetve részfejezet elkészítése. 2 		
	Nyelvi kultúra, kommunikációértő olvasás, szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunkával kapcsolatos személyes élmények megfogalmazása a konzultációk alkalmával és a munkanaplóban. 2 • A konzulenssel és más érintett személyekkel való jó együttműködés. 2 • A szakirodalom megértése, értő feldolgozása. 4 • A munkanapló, a tervezet tartalma, valamint a konzultációkon való szóbeli megnyilvánulásai logikusan felépítettek, nem tartalmazznak súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat. 2 		
	Összesen		30	

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez (Maximálisan 50 pont adható.)

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése (50 pont)
2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése
  2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)
  2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)
3. Szervezésen alapuló projekt
  3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)
  3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

Szóbeli vizsga

A projektmunka megvédésének értékelése **(Maximálisan 20 pont)**

Megjegyzés: Az értékelő tanárnak az útmutatóban található értékelő lapokból lehetősége van annyi példányt másolni, amennyi a vizsgázók száma, ezáltal külön egyéni értékelő lapot nem kell készítenie. (A szóbeli vizsga másik feladatának, a tétel kifejtésének értékelési szempontjait a vizsgáztató iskolának kell elkészítenie.)

A vizsgázó a szóbeli érettségi vizsgán megvédi a vizsgamunkáját. A védés során a vizsgázó röviden bemutatja az általa elkészített projektet, és válaszol a vizsgabizottság által feltett kérdésekre.

A vizsgabizottság, illetve az elnök előzetes engedélyével bemutatható a képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló vizsgadarab. Az erre felhasznált idő nem számít bele az érettségiző szóbeli feleletének vizsgaidejébe. A vizsgadarab közös megtekintése viszont lehetővé teszi, hogy a bizottság tagjai is érdemi kérdéseket tegyenek fel, megismerjék az érettségiző munkáját.

A szóbeli védés alkalmával a portfólióban található anyagok (hipotézis, terv, hálóterv, nyersválozat, bibliográfia stb.) bármelyikét a vizsgázó felhasználhatja szemléltetésre, használatára az értékelő tanár bátoríthatja.

A vizsgázó projektmunkájának bemutatását az értékelő tanár – a rendelkezésre álló kevés idő miatt – megszakíthatja, hogy maradjon elegendő idő a bizottság kérdéseire is. A vizsgázót a pontozásban nem érheti hátrány, ha a bizottság bármely tagja nem a projekthez kapcsolódó kérdést tesz fel, és arra az érettségiző nem tudja a választ.

A projektmunka megvédésének értékelésekor az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

	Maximális pont	Adott pont
A vizsga tartalmának és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása	6	
A projektkészítés során szerzett egyéni tapasztalatok ismertetése	4	
Szaknyelv, szakmai ismeretek alkalmazása	4	
A vizsgabizottság által feltett 2-4 kérdés megválaszolása, témataartás, lényegkiemelés	4	
A felelet felépítettsége. nyelvhelyesség	2	
Összesen	20	

Megjegyzés: Amennyiben a vizsgabizottság úgy ítéli meg, hogy a projektmunka nem önálló szellemi terméke a vizsgázónak, akkor a vizsgabizottság jelzése után az iskola igazgatója a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet 23. § (2) bekezdés alapján járjon el!

---

1. projekttema: A fiatalság jövőképeinek erkölcsi kérdései
1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal). •A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. •A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. 	2 2 2 6	
K O M P	Szakmailag meg-alapozott címadás	A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. Ráirányítja a figyelmet a fiatalság jövőképe bizonytalanságának lehetséges társadalmi okaira.	2
E T E N C I Á K	Feladat-megértés, probléma-felismerés, probléma-megoldás keresése	<ul style="list-style-type: none"> •A munka tartalma megfelel a választott témának, a fiatalok jövőképeinek etikai problémáit állítja a középpontba. A vizsgázó az írásos dolgozat típusú projekt műfaji követelményeit betartja. •A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet (például interjúkészítés, kérdőív-készítés esetében), esetleg eredményt. (Például kérdőíves vizsgálatot folytat a diákság körében a jövőképükkel kapcsolatban, felvázolja az ebből adódó erkölcsi dilemmákat.) 	4 4

	<p>A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó látja a társadalom értékzavaros állapotát, az erkölcsi értékek ellentmondásos szerepét. Tudja a család jelentőségét, a szocializáció fontosságát a társadalmi kihívásokkal szemben. Látja a szülők nevelési módszereinek következményeit a fiatalok magatartásában, életszemléletében. Ismeri a munkanélküliség hatását az életcélok kialakítására.) Információit többféle műveltségi területről szerzi (például szociológia, szociálpszichológia, etika, jog). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például képes a társadalmi, gazdasági hatásokat és az ebből következő pszichés reakciókat együttesen vizsgálni.) •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például: Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (szerk.): Ifjúságpszichológia; Molnár Péter: Hagyományos és modern jövőkép mint pedagógiai érték; Ságvári Bence: Fanta trendriport. •A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: erkölcsi értékek, értékvesztés, szocializáció, hit, önértékelés). 	<p style="text-align: center;">6</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>	
	<p>A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése</p>	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például bemutatja a sikeres pályaválasztás jelentőségét az egyén boldogulásában. Elemzi a felnőtté válás nehézségeit napjainkban. Feltárja a reális önértékelés fontosságát a jövő formálásában. Ismerteti a média szemléletformáló szerepét ezen a területen.) •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére (például látja a különböző generációk eltérő életszemléletét, feltárja ennek társadalmi okait). •Képes következtetések levonására (például tudja, hogy a szülőkről való késleltetett leválás csak rontja a megfelelő társadalmi beilleszkedés esélyeit). 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p>	

A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: a mai fiatalok kevésbé optimistán képzelik el jövőjüket, mint annak idején szüleik.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2 2	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, lakóhelyén vizsgálja. (Például bemutatja korosztálya pályaválasztási gondjait.)	2	
Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például képes elmondani saját álláspontját jövőjével kapcsolatban).	4	
Összesen		50	

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok			Maximális pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet különböző társadalmi csoportok életerveinek bemutatása.)	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgázó észreveszi a különböző társadalmi csoportokra jellemző életcélok eltéréseit. Látja az esélyegyenlőség erkölcsi kérdéseit.)	2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Az elméleti ismeretek megfogalmazódnak, azokat megfelelően alkalmazza az érettségiző. (Például ismeri az értékek meghatározó szerepét az önmegvalósításban.)	4	
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2	
Összesen			10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye például a pozitív diszkrimináció és az egyéni boldogulás kapcsolatáról.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például érzékelteti a fiatalok önálló életvitelének erkölcsi dilemmáit.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, a fiatalság jövőképeinek erkölcsi kérdéseit állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó láttatja a szegénység és az egyéni álmok megvalósításának ellentmondásait). •Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például megszólaltat többdiplomás és középfokú végzettséggel rendelkező fiatalokat, meséljenek terveikről, a felnőtt életbe való beilleszkedésük gondjairól.)	4 4	

A projekt készítésének szakmai megvalósítása	<ul style="list-style-type: none"> •A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. (Például a vágási technika, a kameraállás jól érzékelteti a vizsgázó által közvetített gondolatokat a társválasztás, a családalapítás, a munkába állás kérdéseivel kapcsolatban.) •A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika) megfelelően alkalmazza. 	4	
		4	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. (Például bemutatja egy fiatal diplomás elhelyezkedési gondjait.)	2	
Összesen		40	

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4	
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2	
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2	
K C É L M E G H A T Á R O Z Á S É S É R T É K E L É S	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a vitasorozat témáját: milyen erkölcsi problémák jelennek meg a fiatalok életterveinek kialakításában.)	4	
	•Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	2	

<p>A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés</p>	<ul style="list-style-type: none"> •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a vita menetét és a várható reagálásokat.) •A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például vigyáz a témától való elkanyarodás veszélyeire. Próbálja kérdéseit a fiatalok jövőképeinek erkölcsi kérdései mentén megfogalmazni.) 	2	
<p>A projektmunka elméleti megalapozása</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, etikai, jogi ismeretekkel.) A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. •Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire. 	4	
Összesen	4	30	

3.b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményezőképeség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségihez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, irányítóként, munkatársként.	4	
A figyelemfelkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	•A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés.	2	
	•A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál.	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	•A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például vitasorozat esetében ügyel a bevezetés időtartamára, nehogy az esemény egész idejének rovására menjen.) A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.	2	
	•A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például ismeri a meghívott szakemberek és a közönség állásfoglalását, vélekedését a témával kapcsolatban; össze tudja hangolni a hallgatóság álláspontját, a meghívott vendégek reagálásait a fiatalok életterveinek erkölcsi kérdéseivel kapcsolatban.)	2	
	•Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént.	2	
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	•A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.).	2	
	•A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre.	2	
Összesen		20	

2. projekttema: Az öltözködés etikai vonatkozásai

1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal).	2		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2		
	•A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2 6		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. (Például ráirányítja a figyelmet az öltözködés státuszjelölő szerepére.)	2	
	Feladatmegértés, problémafelismerés, problémamegoldás keresése	•A munka tartalma megfelel a választott témának, az öltözködés etikai vonatkozásai állnak a középpontban. A vizsgázó az írásos dolgozat típusú projekt műfaji követelményeit betartja. •A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet (például interjúkészítés, kérdőív-készítés esetében), esetleg eredményt. (Például kérdőívet készít a szubkultúrák öltözködési szokásairól.)	4 4	

K O M P E T E N C I Á K	A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó ismeri az életkor öltözködést meghatározó szerepét. Tudja, hogy a népviseleteknek identitáserősítő szerepe van. Látja a társadalom elvárásait a női és a férfiviseletek alakulásában. Tudja, hogy az öltözékek a kultúra részei, az eltérő öltözködés a csoportból való kirekesztést is magával hozhatja.) Információit többféle műveltségi területről szerzi (például szociálpszichológia, szociológia, etika, történelem, néprajz, kulturális antropológia). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például a népviselet színvilágának változásait az életkor, a családi állapot szempontjából is láttatja.) •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például Ambrus Attiláné Dr. Kéri Katalin: Női szépségápolás az iszlám középkori világában; Balassa Iván – Ortutay Gyula: Magyar néprajz; Zsolt Péter: Divatszociológia). •A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: értékkonfliktus, értékrendszer, értékfajták, szocializáció, szubkultúra, emancipáció, deviancia, előítélet, tolerancia, sznobság, serdülőkor). 	6		
	K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például bemutatja a különböző értékrendszerek jellemző öltözködési stílusát. Kiemeli a serdülőkort az egyéni stílus keresése miatt. Láttatja a média befolyásoló hatását az öltözködési stílus megválasztására. Bemutatja különböző kultúrák hagyományőrző szerepét, különösen a női öltözködésben. Elemzi a tolerancia jelentőségét, határait egy adott szubkultúra öltözködésével kapcsolatban.) •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatokat, összefüggéseket felismerésére (például látja különböző korokban a női és férfiideál vagy a női és férfiszerepek változását, s ennek hatását az öltözködésre.). •Képes következtetések levonására (például tudja, hogy a nők emancipációs mozgalmi befolyásolták öltözködésüket is.) 	2	
				2	
				2	

	A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: napjaink öltözködési stílusát a sokféleség jellemzi, nincsenek igazán hétköznapi, ünnepi viseletek. Cél lehet: kortárs csoportok szélsőséges öltözködési szokásainak, a divat meghatározó szerepének, a külső megjelenés erkölcsi kérdéseinek bemutatása.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2	
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, lakóhelyén vizsgálja. (Például interjút készít saját iskolája diákjaival arról, hogyan vélekednek az iskolai egyenruha szükségességéről vagy a házirend öltözködésre vonatkozó szabályairól.)	2	
	Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang. Az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például megfogalmazza gondolatait a középkorú nők öltözködési szokásairól).	4	
Összesen			50	

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet: szubkultúrák öltözködési szokásainak, bemutatása, a bennük rejlő erkölcsi normák elfogadásának problémái.)	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgázó látja, hogy bizonyos kultúrák a mai napig korlátozzák a nők öltözködését vallási előírásokra és/vagy szokásokra hivatkozva.)	2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Ezen túl az elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza is a vizsgázó. (Például látszik, hogy érti az öltözködés érték-hordozó szerepét egy adott társadalomban. Tudja, hogy a deviancia az öltözködésben is megnyilvánulhat. Érti a divat szerepét és működési mechanizmusát.)	4	
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2	
Összesen		10		

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye, például az iskolában kialakult öltözködési stílusról.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan, megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például utal az önértékelés hiányára az ízléstelen vagy előnytelen öltözködésben.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, az öltözködés etikai vonatkozásait állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó láttatja az anyagi helyzet különbségéből adódó erkölcsi dilemmákat, ezek megjelenését az öltözködésben). •Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például ütközteti a különböző álláspontokat – tanár, diák – az iskolai öltözködéssel kapcsolatban.)	4 4	

	A projekt készítésének szakmai megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> •A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. A vizsgázó kérdéseit a megfelelő ismeretek alapján teszi fel (például látszik, hogy tisztában van a mintakövetés jelentőségével a serdülőkorban). •A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázs-technika) megfelelően alkalmazza. 	4	
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. (Például olyan fiatalokat mutat be, akik olyan saját öltözködési stílust alakítottak ki, amelyik nem követi a divat-irányzatokat, mégis vonzó.)	2	
Összesen			40	

3. Szervezésen alapuló projekt**3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése**

Szempontok		Maximális pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4	
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2	
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2	
K C É L E M E L T E R M E L T E R T E L É S É R T É K É L É S	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a vitasorozat témáját: az öltözködés mint társadalmi jelzőrendszer, vagy az öltözködés és az erkölcsi normák összefüggései napjainkban, vagy lehet-e az iskola az öltözködési norma alakítója.)	4	
	•Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	•A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a vita menetét és a várható reagálásokat.) •A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például próbálja a vitát a célnak megfelelő logika mentén irányítani.)	2 2
A projekt-munka elméleti megalapozása	•Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, etikai, szociálpszichológiai ismeretekkel; képes a vitát az öltözködés etikai vonatkozásai mentén megtervezni.) A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza.	4	
	•Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire.	4	
Összesen		30	

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező-képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségihez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, irányítóként, munkatársként.	4	
A figyelemfelkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	•A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés.	2	
	•A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál.	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	•A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például vitasorozat esetében ügyel a bevezetés időtartamára, nehogy az esemény egész idejének rovására menjen.) A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.	2	
	•A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például ismeri a meghívott szakemberek (divattervezők, néprajzosok) és a közönség (diákok) állásfoglalását, vélekedését a témával kapcsolatban; össze tudja hangolni a résztvevők álláspontját, a meghívott vendégek reagálásait napjaink öltözködési kultúrájának erkölcsi kérdéseiről, vagy a tanárok és a diákok eltérő nézeteit az iskolai öltözködés, egyenruha kérdéseiben.)	2	
	•Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént.	2	
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	•A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.).	2	
	•A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre.	2	
Összesen		20	

3. projekttema: Az emberi akaraterő szerepe az önmegvalósításban, a kitűzött célok elérésében

1. Az írásos dolgozat típusú projekt értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal).	2		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációs ízlésesek.	2		
	•A dolgozat tagolása arányos. •A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2 6		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a tartalommal összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes. (Például ráirányítja a figyelmet az emberi akaraterő motivációs szerepére.)	2	
	Feladatmegértés, problémafelismerés, problémamegoldás keresése	•A munka tartalma megfelel a választott témának, az akaraterő jelentőségét emeli ki az önmegvalósításban, a vizsgázó az írásos dolgozat típusú projekt műfaji követelményeit betartja. •A projektmunka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet, (például interjúkészítés, kérdőív-készítés esetében), esetleg eredményt. (Például interjút készít parasportolókkal az elért eredményeik erkölcsi, pszichológiai vonatkozásairól.)	4 4	

	<p>A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Az írásos produktumhoz kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. (Például a vizsgázó ismeri Maslow motivációs rendszerét. Tudja a kudarckerülő, illetve a kudarcűrő személyiség sajátosságait. Tisztában van a motivációk fajtáival, az akaraterő személyiségalkító hatásaival.) Információit többféle műveltségi területről szerzi (például pszichológia, szociológia, szociálpszichológia, etika, jog). Képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például képes az akaraterő fogalmát pszichológiai és erkölcsi szempontból is vizsgálni.) •Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra. Elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása (például Atkinson–Hilgard: Pszichológia; Allport: Az érett személyiség jellemzői; Budavári Ágota: Sportpszichológia). • A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja (például: érett személyiség, boldogság, siker, kudarc, önértékelés, motiváció, hátrányos helyzet, szocializáció, értékek, hit, kortárs csoport). 	<p>6</p> <p>2</p> <p>2</p>	
	<p>A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése</p>	<ul style="list-style-type: none"> •A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat. (Például bemutatja a reális önértékelés szerepét a kitűzött célok megvalósításában. Ismerteti a kudarc személyiségalkító sajátosságait. Érzékelteti a megérdemelt siker hátterében álló rengeteg munka, gyakorlás jelentőségét. Bemutatja a család fontosságát a sikerek elérésében. Feltárja az értékek és az életcélok kialakításának összefüggéseit.) •A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatokat, összefüggéseket felismerésére (például látja az akaraterő nagy szerepét az előítéletek leküzdésében). • Képes következtetések levonására (például tudja, hogy egy közösség támogató szeretete sokat segít az egyénnek céljai elérésében). 	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	

A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> •Az elkészült projekt hipotézisre (kérdőív, interjú esetében) vagy célra épül, alkalmas a megadott téma vizsgálatára. (Például hipotézis lehet: az emberek egyre kevésbé küzdenek meg céljaik eléréséért, sokan kudarckerülő magatartást választanak. Cél lehet: sikeres életpályák bemutatása különös tekintettel a kudarccok, sikerek megélésére.) •Sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére. 	2	
A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. Fontos szempont, hogy a kérdést ne elvontan, hanem saját környezetében, lakóhelyén vizsgálja. (Például bemutatja, környezetében milyen példákat talál az önmegvalósításra.)	2	
Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, az írásos anyag tartalmazza a szerző saját véleményét (például elmondja véleményét a paraolimpiák megrendezésével kapcsolatban).	4	
Összesen		50	

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a célhoz igazodik, sor kerül a cél megvalósulásának értékelésére is. (Például cél lehet: egy hátrányos helyzetben élő, tehetséges ember küzdelmeinek bemutatása, hogyan próbál érvényesülni.)	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek, ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére. (Például a vizsgázó látja azokat az erkölcsi problémákat, amelyek az úgynevezett sztársághoz kapcsolódnak.)	2	
	A projekt-munka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságainak ismeretét, mind a témához kapcsolódó elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Az elméleti ismeretek megfogalmazódnak, azokat megfelelően alkalmazza az érettségiző. (Például tisztában van az önbizalom, az önbecsülés jelentőségével a karrierépítésben. Látja a média hatalmas szerepét a népszerűség megszerzésében.)	4	
	Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2	
Összesen		10		

2.b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett multimédiás anyagrészek forrásait pontosan feltünteti.	2		
	•A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	6		
	•Jól megállapítható a szerző saját véleménye például a tehetséges emberek anyagi, erkölcsi kiszolgáltatottságával kapcsolatban.	2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz.	4		
	•Az audiovizuális produktum terjedelme megfelel az előírtaknak.	2		
	•Képi és auditív világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan, megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát.	2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a témával összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes, utalhat a választott műfajra. (Például utal a média által felkapott fiatal tehetségek időleges népszerűségére.)	2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a kiírt és választott témának, az akaraterő és az önmegvalósítás erkölcsi kérdéseit állítja a középpontba. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	2	
	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	•A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz, megjelennek ok-okozati kapcsolatok, összefüggések (például a vizsgázó elemzi a felkapott, majd mellőzött sztárok életútjának alakulását.)	4	
		•Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. (Például bemutatja az edzők és a sportolók véleményét az akaraterő fontosságával kapcsolatban.)	4	
	A projekt készítésének szakmai megalapozása	•A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. (Például a vizsgázó az erkölcsi problémák mentén mutatja be a híressé válás buktatóit, a küzdelmet az egyre nagyobb elvárásoknak való megfeleléshez.) •A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv, hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázssternika) megfelelően alkalmazza.	4	
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz. (Például saját környezetéből említ úgynevezett híres embereket.)	2	
	Összesen		40	

3. Szervezésen alapuló projekt**3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése**

Szempontok		Maximális pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett például a többi szervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat, a rendezvény fontosságát, szerepét a megcélzott közösség életében.	4		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	•Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	4		
	•A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címeket tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek.	2		
	•Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	2		
KOMPETENCIÁK	Célmeghatározás és értékelés	•Az írásos anyag a rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. (Például a vizsgázó eldönti, kiket hív meg a programra, és meghatározza a vitasorozat, beszélgetések témáját: milyen erkölcsi kérdések vetődnek fel az önmegvalósítás, a kitűzött célok elérése során.)	4	
		•Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére is.	2	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	•A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatokat, összefüggéseket felismerésére. (Például képes a tartalmi elemeket megfelelően csoportosítani; meg tudja tervezni a beszélgetés, vita menetét és a várható reagálásokat.)	2	
		•A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. (Például próbálja kérdéseit a sikeres élet erkölcsi vonatkozásai mentén megfogalmazni, valamint rákérdez napjaink önmegvalósításának lehetőségeire.)	2	
A projektmunka elméleti megalapozása	•Az elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. (A vizsgázó rendelkezik például szociológiai, pszichológiai, etikai, szociálpszichológiai, jogi ismeretekkel.) A szervezéshez tartozó marketing- és PR-tevékenység elméleti ismeretei megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza.	4		
	•Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági feltételeire.	4		
Összesen		30		

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése

Szempontok, kompetenciák		Maximális pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított időmennyiség dokumentáltan az érettségihez méltó.	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, irányítóként, munkatársként.	4	
A figyelem felkeltés és az érdeklődés megtartásának képessége	•A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés.	2	
	•A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál.	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	•A célhoz kapcsolódó időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. (Például vitasorozat vagy beszélgetés esetében ügyel a bevezetés időtartamára, nehogy az esemény egész idejének rovására menjen.) A helyszín megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént.	2	
	•A vizsgázó képes az eltérő forrásból származó információk ötvözésére. (Például ismeri a meghívott szakemberek és a közönség állásfoglalását, vélekedését a témával kapcsolatban; össze tudja hangolni a résztvevők álláspontját, a meghívott vendégek reagálásait a karrierépítés erkölcsi kérdéseiről.)	2	
	•Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént.	2	
Helyzet-felismerő, konfliktus-kezelő és probléma-megoldó-képesség	•A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen várható gátló, zavaró tényezők kiküszöbölését megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.).	2	
	•A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, megoldotta a váratlan helyzeteket, reagált a felvetésekre.	2	
Összesen		20	

		Maximális pontszám	Elért pontszám	
Projektkészítés folyamata összesen		30		
Projektmunka tartalma	1. Írásos dolgozat típusú projekt esetében	50		
	2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt esetében	2.a) A projekthez készített írásos anyag	10	
		2.b) A képi vagy elektronikus projektmunka	40	
	3. A szervezésen alapuló projekt esetében	3.a) A projekthez készített írásos anyag	30	
		3.b) A lebonyolítás módja	20	
Projektmunka tartalma összesen (a választott elkészítési mód alapján 1. vagy 2. vagy 3.)		50		
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		80		

---

 javító tanár

Dátum: .....

	Elért pontszám egész számra kerekítve	Programba beírt egész pontszám
Projektkészítés folyamata		
Projektmunka tartalma		

---

 javító tanár

---

 jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....